

Antun Bauer – muzeolog i donator: projekt valorizacije kroz skup, zbornik i virtualnu izložbu

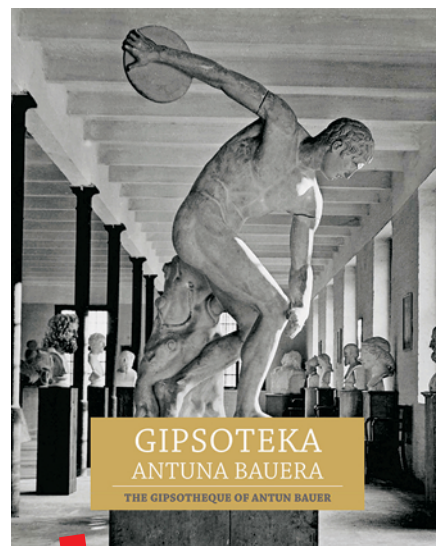
Jasenska Ferber Bogdan

Povodom 110. obljetnice rođenja Antuna Bauera (Vukovar, 1911. – Zagreb, 2000.), jednog od istaknutih sudionika hrvatske kulturne scene 20. stoljeća, Arhiv za likovne umjetnosti i Gliptoteka Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti pokrenuli su projekt posvećen znanstvenoj i stručnoj valorizaciji njegova bogatog i raznolikog djelovanja, zamišljen kao *hommage* ovom iznimnom povjesničaru umjetnosti, arheologu, kustosu, muzeologu, kolekcionararu i donatoru.

Antun Bauer bio je ključni sudionik razvoja sustavne muzeološke prakse i kulturne infrastrukture u Hrvatskoj. Osnivač je i voditelj niza institucija, uključujući Gipsoteku, Arhiv za likovne umjetnosti, Muzejski dokumentacijski centar i Galeriju umjetnina u Osijeku, a bio je i predavač na poslijediplomskom studiju muzeologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Isticao se kao neumorni sakupljač izložbenih kataloga, umjetničke dokumentacije, fotografske i arhivske građe, koju je temeljito organizirao i klasificirao. Njegov sveobuhvatan pristup čuvanju memorije umjetnosti i umjetnika čini ga nezaobilaznim protagonistom u

kontekstu povijesti hrvatske kulture. Bauerovo vizionarstvo pratio je organizacijski talent te neiscrpn energija, pa je tako bio i inicijator obnavljanja Družbe „Braća hrvatskog zmaja“ te pohrane i konačnog povrata spomenika bana Jelačića na glavni zagrebački trg.

Izvorni plan projekta predviđao je održavanje jednodnevnog znanstvenog skupa i izložbe u Gliptoteci HAZU 2020. godine. No, izvanredne okolnosti – potres u Zagrebu i pandemija COVID-19 – potaknule su organizatore da projekt prilagode digitalnom okruženju. Tako su 2021. godine realizirani virtualna izložba *Gipsoteka Antuna Bauera* te online simpozij pod naslovom *Prof. dr. Antun Bauer – muzeolog i donator*, u organizaciji Arhiva za likovne umjetnosti i Gliptoteke HAZU te Odsjeka za informacijske i dokumentacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Na sudjelovanje su pozvani istraživači iz različitih znanstvenih i stručnih područja, vezani uz institucije i zavode koje je Bauer utemeljio i/ili vodio, teoretičari muzeologije te dva člana Družbe „Braća Hrvatskoga Zmaja“, čiji je Antun Bauer bio aktivan član od 1938., a u razdoblju 1990. – 1992. i Veliki meštar, Prazmaj obnovi-

Katalog izložbe *Gipsoteka Antuna Bauera*

telj Vučedolski. Ovaj format omogućio je veću dostupnost sadržaja te uključivanje šireg spektra stručnjaka i publike, a snimke izlaganja pohranjene su na portalu Digitalne zbirke Hrvatske akademije. Uz virtualnu izložbu iste je godine tiskana i istoimena publikacija *Gipsoteka Antuna Bauera*, koja objedinjuje tematske cjeline izložbe te donosi niz priloga o Bauerovu radu, njegovim donacijama i ulozi u utemeljenju zbirki.

Jedan od ključnih rezultata projekta jest objava digitalnog zbornika radova sa skupa, koji donosi trinaest recenziranih znanstvenih i stručnih priloga. Autori obrađuju različite aspekte Bauerova djelovanja – od njegove uloge u institucionalnoj izgradnji muzejske mreže, preko metodologije dokumentiranja umjetničke građe, do analize njegovih zbirki i uloge donatora u kontekstu kulturne politike. Zbornik je dostupan isključivo u digitalnom obliku na platformi Digitalna zbirka HAZU, čime se nastavlja usmjerenost projekta na održivost, smanjenje troškova i širenje pristupa kulturnim sadržajima. Autori objavljenih radova stručnom su obradom i znanstvenim vrednovanjem

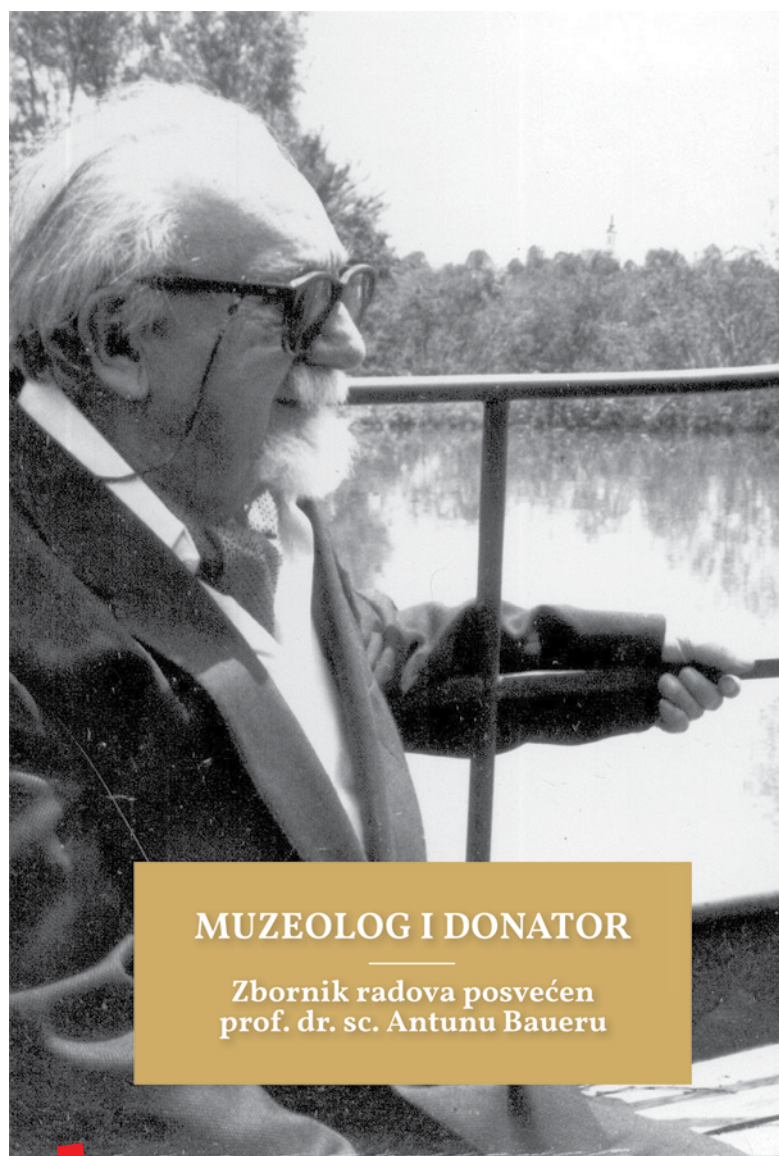
Promocija zbornika *Antun Bauer - muzeolog i donator*

Bauerove rukopisne, arhivske, knjižne, znanstvene i duhovne ostavštine pridonijeli upoznavanju institucionalnih i teorijskih uzora njegova muzeološkog djelovanja i omogućili nove spoznaje vezane uz razvoj ustanova i zbirki u „postbauerovskom“ razdoblju, evaluirajući njegovo nasljeđe u kontekstu suvremenih teorijskih i tehnoloških trendova, čime je otvoren prostor za

buduće interpretacije Bauerova djelovanja i njegova doprinosa hrvatskoj kulturi.

Digitalno izdanje zbornika promovirano je u veljači 2025. u Knjižnici HAZU, gdje su se urednice osvrnule na koncepciju i izvedbu projekta, prikazujući ukratko sadržaj trinaest objavljenih znanstvenih i stručnih radova. Projekt

je predstavljen i u okviru znanstveno-stručnog skupa *10. Dani ICARUS Hrvatska*, održanog u Opatiji u ožujku 2025. godine, s izlaganjem o Bauerovoj ostavštini, kontekstu i izvedbi projekta, uz naglasak na mogućnosti koje digitalni alati nude u predstavljanju i tumačenju kulturne baštine. ■

MUZEOLOG I DONATOR

Zbornik radova posvećen
prof. dr. sc. Antunu Baueru

Katalog izložbe Gipsoteka Antuna Bauera

DIGITALNI SADRŽAJI

Izložba *Gipsoteka Antuna Bauera*: <https://gliptoteka.hazu.hr/hr/virtualni-muzej/>

Simpozij *Prof. dr. Antun Bauer – muzeolog i donator*: <https://dizbi.hazu.hr/?pr=i&id=2460711>

Snimke izlaganja sa skupa dostupne su na: [https://dizbi.hazu.hr/?pr=l&msq=antun+bauer&mr%5B804118%5D=a&fc%5B10021%5D%5Ba804118%5D=mr%5B804118%5D%3Da&mr\[121478\]=a&fc\[10003\]\[a121478\]=mr%5B121478%5D%3Da](https://dizbi.hazu.hr/?pr=l&msq=antun+bauer&mr%5B804118%5D=a&fc%5B10021%5D%5Ba804118%5D=mr%5B804118%5D%3Da&mr[121478]=a&fc[10003][a121478]=mr%5B121478%5D%3Da)

Muzeolog i donator : zbornik radova posvećen prof. dr. sc. Antunu Baueru / [ur. Darija Alujević...[et al.]: <https://dizbi.hazu.hr/?pr=i&id=2681910>

Dobrodošli!

Izložba u ponudi 198. godišnjice rođenja dr. sc. Antuna Bauera, osnivača Gipsoteke, prezentira njegov vidičanski potpis i djelatnost ovog jedinstvenog muzeja u Hrvatskoj. Bauerove pionirske ideje i muzeološki rad prilagođuju se na primjeru prvog muzeja koji je osnovan i čija je prethodna svoja iskustva i vizije.

Virtualna izložba: Gipsoteka Antuna Bauera